

Ter introductie:

Voor de research master social sciences aan de UvA heb ik onderzoek gedaan naar de motivaties van homosporters om zich aan te sluiten bij een homosportclub. Daarnaast was ik geïnteresseerd naar het contact tussen homosporters en mensen die lid zijn van reguliere sport clubs.

Bij Netzo heb ik interviews gehouden en participerende observatie gedaan.

Suzanne.Roggeveen@student.uva.nl

Motieven en structuren van in- en uitsluiting

In de periode tussen maart en juni 2011 heb ik onderzoek gedaan naar de beweegredenen van homoseksuele sporters om zich aan te sluiten bij een homovereniging. Tijdens mijn veldwerk bij volleybalvereniging Netzo ontdekte ik een aantal structuren van in- en uitsluiting die een rol spelen bij de keuze voor een homovereniging. Dit is een samenvatting van mijn bevindingen.

Motieven

De meeste respondenten hebben voor Netzo gekozen, omdat zij andere sporters kenden die al lid waren van Netzo. Een ander motief is het in contact willen komen* met andere homoseksuele sporters. De respondenten wilden vaak in een andere omgeving dan homobars contact krijgen met mensen die gelijkgestemd waren.

Directe discriminatie – zoals fysiek of verbaal geweld – was geen reden voor de sporters om een homosportclub te kiezen. Echter, een onderliggend motief was wel dat sommige sporters zich niet helemaal prettig voelden bij heteronormativiteit** in reguliere sport clubs. Dat betekent dat de vanzelfsprekendheid van heteroseksualiteit homoseksuele sporters een onprettig gevoel kan bezorgen. De mannen noemden macho gedrag of het niet helemaal jezelf kunnen zijn als reden tot ongemak in reguliere clubs. De vrouwen noemden vooral de “baby praat” van andere vrouwen als factor van onwennigheid.

Structuren van in- en uitsluiting in reguliere sport

Heteronormativiteit zorgt in sommige reguliere sportclubs dus voor uitsluiting van homoseksuele sporters. Homoseksuele sporters voelen zich daardoor beter op hun gemak bij Netzo. Daarom kan Netzo gezien worden als een plaats waar bepaalde heteroseksuele normen zoals vanzelfsprekendheid van heteroseksualiteit en macho, “mannelijk” gedrag worden bestreden. Dat bleek onder andere uit een aantal uitspraken, zoals; “hier kan je jezelf zijn” en “hier ben je met gelijkgestemden”.

Maar hoe wordt heteronormativiteit dan nog in de reguliere sport wereld bestreden? Als homoseksuele sporters geen contact hebben met “heteroseksuele” teams, dan worden de heteroseksuele normen niet snel aangepast in de reguliere sportwereld. De sporters van Netzo hebben echter wel contact met de reguliere sportwereld door in de Nevobo competitie mee te spelen.

De vrouwen hebben daar nooit last gehad van vervelende opmerkingen. Aan de andere kant vertelden twee van mijn respondenten dat zij dachten dat andere mensen misschien ook niet wisten dat zij een lesbisch team waren. Maar als mensen het vroegen en zij vertelden dat ze een lesbisch team zijn, kregen ze wel altijd goede reactie. De vrouwen hebben zover ik het kan beoordelen een vrij onbetwiste plaats in de reguliere sport ruimte.

De mannen vertelden dat in het begin wel eens vervelende opmerkingen werden gemaakt tijdens de Nevobo competitie. Dat is tegenwoordig wel anders. Door te laten zien dat zij als homoseksuelen goed konden spelen kregen zij steeds meer respect van de "hetero" teams. Dit kan "hetero" teams laten zien dat heteroseksualiteit geen voorwaarde is voor goede sportprestaties en de heteronormativiteit verminderen.

Eén opmerking is daarbij wel van toepassing. Eén van de mannen vertelde dat zijn mannenteam wel tijdens de training tegen elkaar gilt, maar dat zij dat minder doen tijdens de wedstrijden tegen hetero's. Hieraan is te zien dat zij de reguliere sport ruimte wel hebben aangepast, maar zichzelf soms ook conformeren aan bepaalde normen. Hierbij wil ik wel stellen dat dat misschien ook nodig was om geaccepteerd te worden in een macho team sport competitie.

Concluderend, is Netzo een prettige sportomgeving voor homoseksuele sporters. Bovendien wordt er gezorgd dat de reguliere sportwereld weet wie zij zijn en de sporters er voor zorgen dat homoseksualiteit niet kan worden uitgesloten in de reguliere volleybal sport.

*: Dit bevestigt de inzichten van Elling et al. (2003) *Gay/Lesbian Sport Clubs and Events: Places of Homo-Social Bonding and Cultural Resistance?* In: *International Review for the Sociology of Sport*, December 2003 38: 441-456

** : Butler, J. (1993), *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of 'Sex'*. Routledge: New York